

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Середня освіта (Географія)»

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Кваліфікація: Магістр освіти. Вчитель географії та економіки.

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

Херсонського державного університету

Голова вченої ради університету

Володимир ОЛЕКСЕНКО

(протокол № 12 від «25» 06 2020 р.)

Освітньо-професійна програма вводиться

в дію з «06» 07 2020 р.

Ректор Херсонського державного університету

Олександр СПИВАКОВСЬКИЙ

(наказ № 27-2 від «06» 07 2020 р.)

Херсон, 2020 рік

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)» з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем є нормативним документом, який регламентує нормативні, змістовні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці магістрів.

Освітньо-професійна програма заснована на компетентністному підході підготовки магістра у галузі 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Географія).

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)» з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти розроблена робочою групою ХДУ у складі: **Мальчикова Дар'я Сергіївна**, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії (гарант освітньо-професійної програми);

Пилипенко Ігор Олегович, доктор географічних наук, професор, декан факультету біології, географії і екології;

Богадєорова Лариса Михайлівна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри соціально-економічної географії;

Ковальова Катерина Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціально-економічної географії;

Омельченко Наталя Вячеславівна, кандидат географічних наук, заступник декана з навчально-методичної роботи та практик, помічник декана із забезпечення якості освіти, старший викладач кафедри соціально-економічної географії;

Молікевич Роман Сергійович, кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії;

Філончук Зоя Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»;

Майба Анна Миколаївна, голова комітету з питань внутрішніх комунікацій, запобігання асоціальним явищам та пропаганди здорового способу життя;

Ковальова Юлія Сергіївна, магістрант 1 року навчання за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Географія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Херсонського державного університету.

Рецензії – відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Воловик Людмила Михайлівна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії, екології і методики навчання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Токолов Вадим Васильович, заступник директора з навчально-виховної роботи Херсонської спеціалізованої школи I-III ступенів №52 з поглибленим вивченням української мови Херсонської міської ради, учитель географії, спеціаліст вищої категорії, старший учитель.

1. Профіль освітньо-професійної програми Середня освіта (Географія) зі спеціальності 014 Середня освіта (Географія)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Факультет біології, географії та екології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр освіти Вчитель географії та економіки.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньо-професійної програми «Середня освіта (Географія)» за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія) Серія УД №22002053 (на підставі наказу МОН України від 27.02.2018 р., №204)
Цикл / рівень	НРК України – 8 рівень, EQ-EHEA – другий цикл, EQFLLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Вступні іспити з іноземної мови та фаху. Інші вимоги визначаються правилами прийому на освітньо-професійну програму відповідного року вступу
Мова (и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 1 липня 2022 р.
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.kspu.edu/About/Faculty/Faculty_of_biolog_geograf_ecol/ChairSocialEconomicGeography.aspx
2 – Мета освітньої програми	
Основною метою освітньої програми є підготовка висококваліфікованих кадрів, здатних до самостійної науково-педагогічної діяльності у навчально-виховних закладах різного рівня акредитації, кваліфікованого виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, науково-дослідницького та інноваційного характеру у сфері географічної освіти.	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта Предметна спеціалізація 014.07 Географія.
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна програма підготовка магістра має прикладний характер, пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері освіти і науки та реалізує це через навчання та практичну підготовку.</p> <p>Освітня орієнтація: опанування методикою навчання географії і економіки у середній школі, методикою організації географічної науково-дослідної роботи в школі.</p> <p>Професійні (спеціалізаційні) акценти: включені в програму дисципліни та модулі орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра здобувача, із посиленням фокусом на сучасні наукові концепції: сталого розвитку, інформаційну, інноваційну, гуманістичну, проблемного, профільного навчання.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Загальна освіта в галузі 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності: 014 Середня освіта, спеціалізації 014.07 Географія. Ключові слова: Середня освіта, географія</p>
Особливості програми	<p>Освітньо-професійна програма включає виробничу (педагогічну) практику, виробничу (переддипломну) практику; має широкий спектр вибіркових навчальних дисциплін, що дозволяє сформулювати здобувачеві індивідуальну освітню траєкторію.</p> <p>Програма дає можливість отримання подвійного диплому в рамках діючих угод про співпрацю університету з провідними зарубіжними освітніми закладами, стажування на підприємствах, організаціях. Освітня програма узгоджена із програмою реалізації міжнародного проекту Tempus Project 543681-TEMPUS-1-2013-1-DE-TEMPUS-JPHES</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти Професійна діяльність у галузі освіти та дотичних до неї сферах (відповідно діючого класифікатора професій України ДК 003:2010 (зі змінами):</p> <p>232 Викладачі середніх навчальних закладів 234 Вчителі спеціалізованих навчальних закладів 2351 Професіонали в галузі методів навчання</p>
Подальше навчання	<p>Можливість навчання за програми: 9 рівня НРК, третього циклу FQ-EHEA та 9 рівня EQF-LLL.</p> <p>Продовження навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем; отримання післядипломної освіти на споріднених та інших спеціальностях; підвищення кваліфікації; академічна мобільність.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентризований підхід, практико-орієнтоване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання, практика із використанням загально- та спеціально-наукових методів (педагогічних, географічних економічних, соціологічних). Комбінація лекцій, практичних занять, розв'язування ситуаційних завдань, кейсів, виконання проектів, дослідницьких робіт.</p>

Оцінювання	<p><u>Поточний контроль</u>: усне та письмове опитування, оцінка роботи в малих групах, тестування, захист індивідуальних завдань.</p> <p><u>Підсумковий контроль</u>: екзамени та заліки.</p> <p><u>Державна атестація</u>: підготовка та публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної (магістерської) роботи</p> <p>Оцінювання здобувачів вищої освіти включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінювання здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано), 100-бальною та шкалою ЕКТС (A, B, C, D, E, F, FX); - оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; - критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь; - оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі середньої освіти (за предметною спеціалізацією «Географія»), що передбачає застосування теорій та методів педагогічних і географічних наук, проведення досліджень та/або впровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог до професійної, навчальної або дослідницької діяльності
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК.1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії, здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості, вміння управляти комплексними діями або проектами;</p> <p>ЗК.2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;</p> <p>ЗК.3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, організовувати наукову комунікацію, приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності;</p> <p>ЗК.4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) та соціально відповідально;</p> <p>ЗК.5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, взаємодіяти з іншими в різних соціальних ситуаціях та критично оцінювати соціальні події і явища;</p> <p>ЗК.6. Прагнення до збереження навколишнього середовища;</p> <p>ЗК.7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;</p> <p>ЗК.8. Здатність до особистісного і професійного самовизначення, самоствердження і самореалізації впродовж життя, до цінування багатоманітності у суспільстві.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК.1. Здатність використовувати систему знань і умінь для організації педагогічної діяльності у навчальних закладах;</p> <p>ФК.2. Володіння основами планування, проведення навчальних занять, оформлення науково-педагогічної документації.</p> <p>ФК.3. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в предметній області;</p> <p>ФК.4. Здатність до розкриття теоретичних і методологічних засад певної галузі географії, історії її розвитку;</p> <p>ФК.5. Володіння основами планування, проведення й оформлення науково-педагогічного дослідження. Здатність проводити самостійні наукові дослідження</p>

	<p>ФК.6. Володіння основами планування, підготовки і проведення навчально-виховного процесу з географії.</p> <p>ФК.7. Здатність застосовувати принципи стратегії сталого розвитку у своїй професійній діяльності;</p> <p>ФК.8. Уміння використовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби, навички роботи з комп'ютерними мережами для формування географічних знань;</p> <p>ФК.9. Володіння основами планування, підготовки і проведення навчально-виховного процесу з економіки. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення економіки в предметній області.</p> <p>ФК.10. Здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному просторі в контексті необхідності постійного розширення і актуалізації географічних та природничих знань для підвищення професійної майстерності.</p> <p>ФК.11. Здатність встановлювати роль і місце України та її окремих регіонів у сучасному світі в контексті географічних чинників, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства.</p>
7 – Програмні результати	
	<p>ПРН 1. Демонструвати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ПРН 2. Застосовувати теоретичні знання з методології наукової творчості та практичні навички з організації наукових досліджень для професійної науково-педагогічної діяльності.</p> <p>ПРН 3. Демонструвати поглиблені знання сучасних концепцій географічної науки і освіти, здатність застосовувати їх у професійній, соціальній, громадській діяльності.</p> <p>ПРН 4. Поєднувати загальні географічні знання із вмінням досліджувати конкретні території; оцінити еколого-географічні, соціально-географічні, економіко-географічні проблеми України та регіонів.</p> <p>ПРН 5. Демонструвати здатність використовувати професійно профільовані знання, уміння й навички з географії, методики навчання в професійній діяльності.</p> <p>ПРН 6. Демонструвати здатність до адаптації, дії в новій ситуації, генерування нових ідей (креативність).</p> <p>ПРН 7. Вибирати і застосовувати основні дослідницькі методики та інструменти, які є типовими для різних галузей географічної науки і освіти.</p> <p>ПРН 8. Демонструвати розуміння значення ландшафтного різноманіття для забезпечення сталого розвитку, уявлення про різноманітність природних та антропогенних ландшафтів.</p> <p>ПРН 9. Формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями та їхніми батьками з дотриманням етичних норм. Демонструвати здатність до ділових комунікацій у професійній сфері (рідною та іноземною мовами), вміння вести наукову дискусію.</p> <p>ПРН 10. Демонструвати здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі географічної освіти для самонавчання та творчого саморозвитку.</p> <p>ПРН 11. Планувати ефективну педагогічну взаємодію на різних етапах навчання; вдосконалити фахові (географічні, економічні) знання задля їхнього застосування в навчальному процесі; інтегрувати отримані результати дослідження в навчальний процес у середній школі (географія та економіка);</p>

	<p>ПРН 12. Здійснювати відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби (в тому числі – за допомогою цифрових технологій)</p> <p>ПРН 13. Застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі і інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу і науково-дослідної роботи.</p> <p>ПРН 14. Демонструвати розуміння значущості просторових відносин у природі та суспільстві, пояснювати просторову диференціацію географічного середовища і соціально-економічної діяльності людини, установлювати функціональні і просторові зв'язки та взаємозалежності у системі «природа-населення-господарство» на різних просторових рівнях.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Гарант освітньої програми: Мальчикова Д.С. – доктор географічних наук, доцент.</p> <p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники університету з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів і лабораторій, основний перелік яких включає: кабінет безпеки життєдіяльності та охорони праці, кабінети комп'ютерної техніки, спеціалізовані навчально-тренінгові лабораторії та кабінети, що створюють умови для набуття студентами спеціальних компетентностей зі спеціальності 014 Середня освіта (Географія).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт ХДУ: http://www.kspu.edu/About.aspx?lang=uk; - точки бездротового доступу Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - Херсонський віртуальний університет http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Default.aspx?l=1; - система дистанційного навчання «KSU Online»; - електронна бібліотека http://elibrary.kspu.edu/; - навчально-методичні комплекси дисциплін; - програми практик
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підготовка магістрів за кредитно-трансферною системою. Обсяг одного кредиту 30 годин
Міжнародна кредитна мобільність	Взаємозамінність залікових кредитів, участь у програмі подвійного дипломування та закордонного стажування (за наявності відповідних угод)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензованого обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки

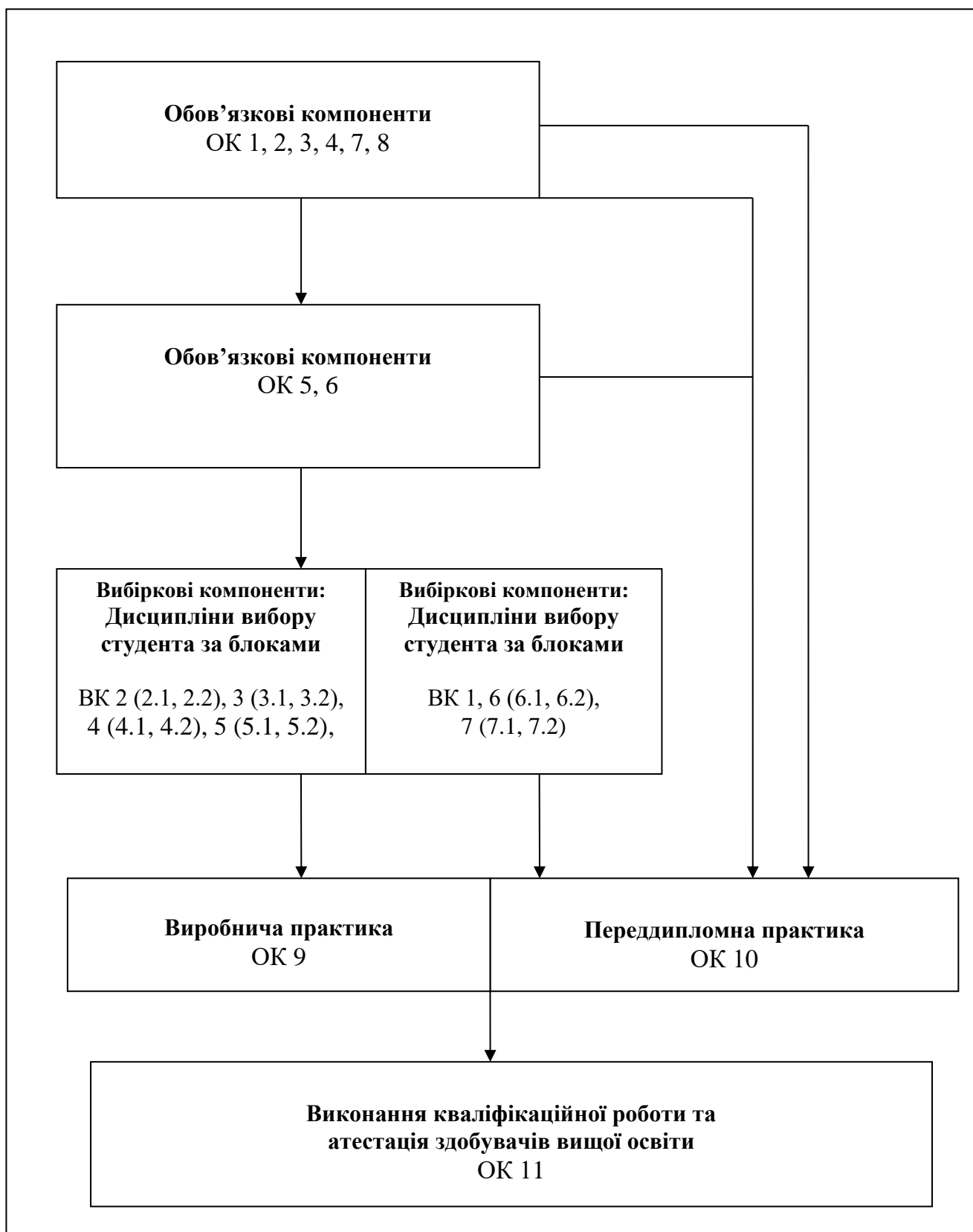
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОК			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Основи наукової комунікації іноземними мовами	3	диф. залік
ОК 2.	Філософія та методологія науки	3	диф. залік
	Усього	6	
Цикл професійної підготовки			
ОК 3.	Сучасні концепції географічної науки і освіти	6	екзамен
ОК 4.	Методика навчання географії у закладах загальної середньої освіти	5	екзамен
ОК 5.	Освіта для сталого розвитку	3	диф. залік
ОК 6.	Методика викладання економіки	5	екзамен
ОК 7.	Просторовий аналіз методами геоінформаційних технологій	4	диф. залік
ОК 8.	Географія Херсонської області	7	екзамен
ОК 9.	Виробнича практика	18	диф. залік
ОК 10.	Переддипломна практика	6	диф. залік
ОК 11.	Виконання кваліфікаційної роботи та атестація здобувачів вищої освіти	7,5	захист
	Усього	61,5	
Загальний обсяг обов'язкових компонент		67,5	
1. Вибіркові компоненти ВК			
Цикл загальної підготовки			
ВК 1.	Дисципліна вільного вибору студента 1	3	диф. залік
	Усього	3	
Цикл професійної підготовки			
ВК 2.	Дисципліна вільного вибору студента 2	3	диф. залік
ВК 3.	Дисципліна вільного вибору студента 3	3	диф. залік
ВК 4.	Дисципліна вільного вибору студента 5	3	диф. залік
ВК 5.	Дисципліна вільного вибору студента 4	3	диф. залік
ВК 6.	Дисципліна вільного вибору студента 6	3	диф. залік
ВК 7.	Дисципліна вільного вибору студента 7	4,5	диф. залік
	Усього	19,5	
Загальний обсяг вибіркових компонент:		22,5	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		90	

*Перелік дисциплін вільного вибору студента у додатку А

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти – підготовка та публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи та комплексний іспит (сучасні концепції географічної науки і освіти; методика навчання географії у закладах загальної середньої освіти; методика викладання економіки). Завершується видачею документу встановленого зразка про присудження випускникам ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Магістр освіти. Вчитель географії та економіки.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards_and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
2. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
3. ISCED -F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
4. Проект Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING). TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
5. Закон "Про вищу освіту" // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Постанова КМУ «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. №266 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
7. Акт узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за ступенями (освітньо - кваліфікаційними рівнями) бакалавра, спеціаліста, магістра та ліцензованого обсягу. Ліцензія: Серія АЕ №636819, дата видачі 19.06.2015 р. / Додаток до листа МОН від 23 листопада 2015 р. №1/9-561.
8. Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 06.11.2015 №1151. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>.
9. Національний глосарій 2014 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempusoffice.pdf.
10. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво «Соцінформ», – К.: 2010.
11. НРК - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
12. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно - аналітичний огляд // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
13. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf
14. Council recommendation of 22 may 2018 on key competences for lifelong learning (Text with EEA relevance) (2018/C 189/01) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604%2801%29>

15. Educational Standards in Geography for the Intermediate School Certificate with sample assignments (2014) [Foreword to the 3rd edition W. Gamerith, I. Hemmer, F. Czapek]. Bonn: German Geographical Society. – 91 p.
16. EUROGEO 2019 “Teaching Geography in challenging times”
<https://www.eurogeography.eu/conferences/paris-2019/>
17. Geography is for life in every sense of that expression: lifelong, life-sustaining, and life-enhancing: National geography standards index
<https://www.nationalgeographic.org/standards/national-geography-standards/>

Гарант освітньо-професійної програми

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

Додаток А
Дисципліни вільного вибору студента

1 семестр	2 семестр	3 семестр
	<p>Дисципліна вільного вибору студента 2: ВК 2.1. Педагогіка і психологія вищої школи ВК 2.2. Актуальні питання педагогіки і психології середньої освіти</p> <p>Дисципліна вільного вибору студента 3: ВК 3.1. Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти ВК 3.2. Дидактичні основи викладання фахових дисциплін у закладах загальної середньої освіти</p> <p>Дисципліна вільного вибору студента 4: ВК 4.1. Організація краєзнавчих туристичних подорожей* ВК 4.2. Екологічний туризм</p> <p>Дисципліна вільного вибору студента 5: ВК 5.1. Науково-дослідницький практикум з географії ВК 5.2. Науково-дослідницький практикум з суспільної географії</p>	<p>Дисципліна вільного вибору студента 1: за електронним каталогом на віртуальному сайті ХДУ</p> <p>Дисципліна вільного вибору студента 6: ВК 6.1. Управління регіональними туристсько-рекреаційними комплексами* ВК 6.2. Туристсько-рекреаційний комплекс Херсонської області</p> <p>Дисципліна вільного вибору студента 7: ВК 7.1. Методика викладання природознавства ВК 7.2. Географічне моделювання</p>